

Oponentní posudek na diplomovou práci

Téma: Exportní příležitosti pro české výrobce zemědělské techniky v jižní Africe

Autor: Bc. Jiří Lokvenc

Autorka posudku: doc. Ing. Tereza Němečková, Ph.D.

Autor si pro svou diplomovou práci vybral bezesporu zajímavé a originální téma, do jehož zpracování se pozitivně promítly jak jeho osobní zkušenosti s prodejem zemědělské techniky, tak i s regionem Afriky.

Cíl a struktura práce

Práci autor rozdělil do třech kapitol, přičemž ta první se věnuje „úvodu do problematiky“ a obsahuje části věnované vztahům ČR s regionem jižní Afriky, podporou exportu v ČR a tradicí výroby zemědělské techniky v ČR. Druhá kapitola pak přináší výsledky jeho výzkumu, který se zabývá analýzou exportních příležitostí pro české výrobce zemědělské techniky v regionu jižní Afriky. Třetí kapitola rovněž přináší výsledky výzkumu, tentokrát zaměřeného na analýzu české ekonomické diplomacie v regionu jižní Afriky.

Cíle práce uvádí autor v úvodu dva, a to nejprve „odpovědět na výzkumnou otázku: Jaký mají čeští výrobci zemědělské techniky potenciál při transformaci (mechanizaci) zemědělství v regionu jižní Afriky?“ a následně „zjistit, jak je region jižní Afriky na modernizaci zemědělství připraven a jakou roli by v její mechanizaci mohli sehrát čeští výrobci zemědělské techniky s ohledem na absorpční kapacity a vývozní potenciál regionu. Rovněž dojde k vyhodnocení, zda české proexportní instituce v tomto regionu reflektují potřeby českých společností.“

Cíle autor doplňuje třemi dalšími výzkumnými otázkami:

1. Do jaké míry jsou země jižní Afriky připraveny na transformaci v mechanizovaném zemědělství?
2. Jaký důraz je v současnosti věnován problematice zemědělství a potravinové soběstačnosti v politické agendě vlád vybraných států v regionu s největším potenciálem?
3. Jak reflektuje česká ekonomická diplomacie v regionu jižní Afriky potřeby českých výrobců?

Formulace cílů a výzkumných otázek se trochu překrývá a je škoda, že to autor nedokázal přesněji definovat. Současně si troufám říci, že cíl(e), respektive otázky pokrývají rozsáhlá témata (od připravenosti afrických zemí na transformaci zemědělství, přes politickou agendu afrických států, proexportní politiku ČR atd.) a práci by slušelo je trochu více zúžit.

Co se týče struktury práce, obecně rozdělení na tři tematické kapitoly vnímám pozitivně. Jen bych více ocenila, kdyby první kapitola obsahovala více teoreticko-metodologických aspektů, které by vytvořily rámec pro výzkum prezentovaný v dalších dvou kapitolách. Tj., aby například část 3.1. Ekonomická diplomacie, čili obecné představení nástrojů, nebylo součástí až třetí kapitoly, kde by se spíše měly prezentovat výsledky výzkumu. A naopak, tematicky by bylo lepší tuto část propojit s 1.2.

Metodologie výzkumu

Autor v úvodu zmiňuje, že jeho hlavní metody se opírají o metody PEST, SWOT a polostrukturované rozhovory. Vzhledem k absenci teoretického rámce dále uvádí, že práci pojímá jako případovou studii.

V práci postrádám kapitolu, která by se více metodologii věnovala. Částečně má autor něco popsáno v následujících dvou kapitolách, ale ne zcela dostatečně. Uvedené metody (pokud vezmu v potaz jako PEST či SWOT analýzu, tak i metodu polostrukturovaných rozhovorů a případové studie) mají nějaké dané parametry a ty by měly být čtenáři popsány. Například u metody SWOT je potřeba definovat řádně zdroje dat a metody ověřování/argumentace pro zařazení daného jevu/otázky mezi příležitosti, hrozby apod. Stejně tak je potřeba detailněji popsat metodu polostrukturovaných rozhovorů – kolik bylo respondentů, jak probíhal jejich výběr apod. To bohužel v práci postrádám. Co se týče případové studie, není mi úplně zřejmé, jak to autor myslel – případová studie čeho konkrétně? Zambie a JAR? To se pak odráží např. v tabulce 1 (PEST analýza Zambie), kde není uvedeno, na základě čeho tuto analýzu autor provedl. Ocenila bych tak u ústní obhajoby, kdyby se k tomu mohl vyjádřit, tj. dle čeho zařazoval (vybíral) jednotlivá kritéria do PEST analýzy? Obdobně pak například i u tabulky 2 – SWOT Zambie.

Zdroje a data

Autor ve své práci používá poměrně dost rozsáhlý zdrojový aparát a v tomto ohledu tak nelze než vyzdvihnout jeho schopnost nejen vyhledat relevantní literaturu a zdroje, ale také práce s cizojazyčnými zdroji.

Celkové shrnutí

Předložená práce podle mého názoru splňuje podmínky pro postoupení k ústní obhajobě, i když vykazuje jisté nedostatky popsané výše. Dle výsledku obhajoby navrhuji závěrečné hodnocení „velmi dobře“.

Ocenila bych, kdyby se u ústní obhajoby mohl autor vyjádřit k výše uvedeným výtkám směřujícím k nedostatečně popsané metodologii. Zmínil by mohl i limity výzkumu (zvolené metodologie) prezentované v jeho práci, pokud nějaké spatřuje. A současně bych se dovolila přeptat na otázku, zda autor při svém výzkumu také zvažoval otázku konkurenceschopnosti českých výrobců na afrických trzích, a to nejen z pohledu cenového, ale i například z pohledu dostupnosti servisu techniky apod., což jsou běžně kritéria, která jsou při nákupu zvažována. A pokud ano, jak si na tom čeští výrobci zemědělské techniky stojí?

V Praze dne 10.5.2023



doc. Ing. Tereza Němečková, Ph.D.